

» Krönika

Norah Lång

Från en brödkorg
in i ljuset

För några veckor sedan kom det fram att den allra första studioinspelningen med musikgurun **David Bowie** på sång hade hittats. Fyndet återfanns, knasigt nog, i en brödkorg hemma hos trumslagaren **David Hadfield**, och ska utauktioneras vid Omega Auctions i Newton-le-Willows, Storbritannien i september tillsammans med flera andra minnesobjekt.

Inspelningen dateras 1963. Då spelade David Hadfield i samma band som David Bowie, eller **David Jones** som han var känd som på den tiden. David Bowies första band hette The Konrads, och demoinspelningen av sången "I Never Dreamed", som nu letat sig in i ljuset över 50 år senare, spelades in i en studio i södra London. Den då 16 år gamla David Bowie hade inte ens hunnit utveckla sin omtalade artistidentitet ännu – på den tiden spelade han faktiskt mest saxofon – men trots det är det svårt att missa att rösten på inspelningen tillhör den i dag legendariska Londonkisen som kom att bli en av musikvärldens största influenser under senare delen av 1900-talet.

Det här är förstås inte första gången som dammig, bortglömd och trasig musik har upptäckts i något dunkelt hörn. I februari 2017 fick världen veta att reggae-pionjären **Bob Marleys** borttappade inspelningar sedan drygt 40 år tillbaka hade hittats på ett soligt hotell i nordvästra London där han och hans band bodde under sina Europaturnéer i mitten av 70-talet. 13 rullband med dokumentationer av reggaelegendens konserter i London och Paris mellan 1974 och 1978 omhändertogs, och trots att man tog för givet att banden var totalförstörda sedan de blivit betydligt vattenskadade i papplådan lyckades ljudtekniker rusta upp inspelningarna med hjälp av modern teknik.

Alldeles nyligen dök även **Michael Jacksons** tidigare okända sång från en inspelningssession med **Paul Anka** 1983 upp till ytan. Det var den amerikanska rapparen Drake som grävde upp inspelningarna ur arkivet för att använda sånginslagen i sin nya låt "Don't Matter To Me" på albumet "Scorpion" som släpptes i slutet av juni. Låten hittade snabbt till topplistora – den 12 juli knep den andraplatsen på UK Singles Chart och den 14 juli debuterade den på plats nio på Billboard Hot 100 i USA. Det är inte första gången som Michael Jackson tar sig in på någon av topp tio-platserna på hitlistorna efter sin död 2009 – redan 2014 gick låten "Love Never Felt So Good" med den amerikanska artisten **Justin Timberlake** in på topplistora utan besvär.

Jag förundras över hur mycket som kommer fram efter musikprofilernas död. En av mina absoluta favoriter genom tiderna, engelska **Nick Drake** med sin säregit gitarrbaserade, introverta och avskalade musik, fick aldrig någon kolossal plats på musikscenen under sin livstid, men har sedan sin död vid 26 års ålder 1974 vunnit desto större popularitet och fått ett stort antal anhängare med över en miljon månatliga lyssnare på Spotify. Visst är det fint att musiken får leva kvar efter artisternas bortgång, men hade det inte varit önskvärt att de också själva fått uppleva sin enorma påverkan på musikintresserade världen över?

"Det här är förstås inte första gången som dammig, bortglömd och trasig musik har upptäckts i något dunkelt hörn."

I dag inleds den 19:e upplagan av musikfestivalen **Katrina Kammarmusik**. 333 år har förflutit sedan kompositören **Johann Sebastian Bach** föddes, och tillsammans med ett stort antal kvinnliga tonsättare och musiker ur musikhistorien, bland andra den åländska pianisten **Alie Lindberg**, utgör han temat för årets **Katrinafestival**.

Från och med i dag och fram till den 11 augusti fyller olika artistkonstellationer ett flertal åländska scener med kammarmusik.

Årets festival heter "Bach och brudarna". I år har det gått 333 år sedan den tyska tonsättaren och organisten **Johann Sebastian Bach** föddes, och under årets Katrinafestival får flera tolkningar av hans verk plats i programmet, bland annat genom folkmusik och dans.

Samtidigt ligger även fokus på de så kallade "brudarna" ur musikhistorien. Festivalens konstnärliga ledare **Cecilia Zilliacus** har valt att lyfta fram starka kvinnor som tvingats försvara sin plats i musikvärlden genom åren. Några av dem är **Amanda Maier**, **Clara Schumann**, **Cécile Chaminade** och vår egen åländska pianist **Alie Lindberg**.

Ålandsrötter

En av festivalens uppträdande

Pianisten **Jun Bouterey-Ishido** har Ålandsrötter och kommer att spela musik ur det som var den åländska pianisten **Alie Lindbergs** repertoar en gång i tiden.

musiker är den nyzeeländska pianisten **Jun Bouterey-Ishido**. I dag är han bosatt i Berlin, men har rötter i Jomala på Åland. Under årets Katrinafestival kommer han att framföra musik som **Alie Lindberg** hade i sin repertoar en gång i tiden.

– Jun kom tvåa i Maj Lind-pianotävlingen i Helsingfors förra året, och enligt tradition brukar det gå riktigt bra för dem. Han har en häftig koppling till Åland och jag har spionerat på hans musicerande ett tag nu, säger **Cecilia Zilliacus**.

En annan inbjuden musiker är den finländska violinisten **Kreetta-Maria Kentala**. Hon integrerar folkmusiktöner i Bachmusiken och verkar som solist, ledare och pedagog inom barock-, klassisk-, romantisk- och folkmusik på hemmaplan i Finland.

Kreetta-Maria Kentala är född i Kaustby i Österbotten. Hon kombinerar folkmusiktraditionen med Bachs verk på violin.

– Jag ser verkligen fram emot att höra **Kreetta-Marias** sätt att ta in folkmusikinfluenser i Bachrepertoaren, fortsätter **Cecilia Zilliacus**.

Kvinnlig majoritet

En stor del av Katrinafestivalens program har skrivits av kvinnliga tonsättare som kanske inte annars lyfts fram i ljuset så ofta. Hela 23 av 27 kompositörer i kammarmusikfestivalens program är kvinnor.

– Det var inte alls svårt att hitta lämpliga stycken av dem. Det har varit otroligt givande att gräva i den kvinnliga kompositörkatalogen och jag har lärt mig mycket, säger **Cecilia Zilliacus**.

Barbro Sundback, ordförande i Kulturföreningen Katrina, berättar att den äldsta kompositören som finns med i programmet

med "brudar"

I dag drar årets upplaga av Katrinas Kamarmusik i gång. Cecilia Zilliacus, till vänster, är även i år konstnärlig ledare för festivalen. Jun Bouterey-Ishido och Kreetta-Maria Kentala uppträder på piano respektive violin.

Barbro Sundback, ordförande i Kulturföreningen Katrina, berättar att programmets äldsta kompositör är Hildegard av Bingen.

är Hildegard av Bingen.

– Hennes musik har fått ett uppsving under senare år och hon var ett slags universalgeni för sin tid. Viktigt att poängtera är att de flesta kvinnliga kompositörerna har haft förståelse fadersfigurer i sina liv, vilket nog har varit avgörande för karriären.

Bach är mångfacetterad

Violinisten Kreetta-Maria Kentala är uppväxt i folkmusikorten Kaustby i Österbotten. Hon har spelat folkmusik sedan barnsben.

– Samtidigt har jag, som alla andra violinister, spelat Bach

lite i smyg. Det tog länge innan jag insåg att det är mycket effektivt att kombinera folkmusikstycken från Österbotten med Bachs musik.

Hon berättar att Bachs danser i grund och botten är just dansmusik, men mycket mer komplicerade än dansstycken från Österbotten.

– Många ser Bach som något heligt, men det finns mycket humor och lekfullhet i hans musik också. Den kan jämföras med någon som håller en riktig livlig konversation.

Pianisten Jun Bouterey-Ishido tycker att det är härligt att äntligen få upptäcka sina

Ålandsrötter och beskriver det som en slags dröm att vara här.

– När jag tävlade i Helsingfors förra året sörjde jag att jag inte hann åka till Åland. Nu ska jag till och med få träffa en släkting till mig, vilket känns väldigt spännande.

Text
Norah Lång
norah.lang@alandstidningen.ax
tel: 26 633

Foto
Robert Jansson
robert.jansson@alandstidningen.ax
tel: 26 650

I helgen arrangerades Seagram Jazz & Blues med både en öppen bluesscen på lördagen och en jazzbrunch på söndagen. På bilden ses musikerna Andreas Nyberg och Anna Rydén.

Foto: Ove Andersson

Tidigare festivalgeneralen Ove Andersson har låtit Seagramkrögaren Conny Jansson ta över jazz- och bluesarrangemanget på Föglö. "Det kommer bli jättebra framöver", säger Ove Andersson. På bilden från vänster: Curt "Curre" Quarnström, Lars-Ove "Lasso" Haglund, Andreas Nyberg och Christer "Kecke" Mörn.

Foto: Ove Andersson

Lyckat kostymbyte för jazz och blues

I sex år arrangerade Ove Andersson Degerby Jazz & Blues innan han lät Conny Jansson, krögare på restaurang Seagram, ta över i år.

Själv var Ove Andersson med som allt i allo – och kunde konstatera att det nya konceptet blev en succé.

– Det var suveränt.

Från 2012 arrangerade Ove Andersson Degerby Jazz & Blues på Föglö. Men till i år överlät han arrangemanget till Conny Jansson och restaurang Seagram. Helgen var uppdelad i två spelningar.

Under fredagskvällen var alla hugade musiker inbjudna att delta när Brian Kramer's Travelin' Blues Jam återvände till Föglö. Brian Kramer är svenskanerikanen som fann bluesen i New York-stadsdelen Brooklyn, men flyttade till Sverige i mitten av 1990-talet.

Ove Andersson låter nästan lite tagen när han beskriver kvällen.

– Lördagen var med Brian Kramer var kanon, allt var perfekt. Fyra till fem gästartister kom upp på scen och jammade. Det var svettigt, bra och kanon.

De som ville jamma med Kramer behövde bara anmäla sin närvaro i dörren, och sedan var det fritt fram att plocka fram instrumenten.

Det var några som hade med sina gitarrcase, man blir lite så

där i hjärtat när de frågar om de får vara med och spela, säger Ove Andersson

Brian Kramer, som till vardags bluesjammare på restaurang Engelen i Stockholm, var också nöjd.

– Han var happy och tyckte det var kanon, säger Ove Andersson.

Jazz och mat

Under söndagen bytte tillställningen skepnad från blueskrog till jazzbrunch. Uppträdde gjorde Christer "Kecke" Mörn (piano), Andreas Nyberg (violin), Anna Rydén (sång), Curre Quarnström (bas) och Lars-Ove "Lasso" Haglund (trummor), tillsammans utgör de Seaside Jazz Band. Och liksom på lördagskvällen var det många som ville lyssna.

– Jag tror det var runt 150 personer på lördagen och till brunchen på söndagen var det fullt hus, 120–130 personer, säger Ove Andersson.

Att jazz- och bluesevenemanget bytt skepnad tycker Ove Andersson har varit lyckat.

– Jag har kört Degerby sedan 2012, i sex år, men Conny fick ta över och körde i egen regi – inte en festival utan blues på lördagen och jazz på söndagen. Det har verkligen etablerat sig och kommer bli jättebra framöver.

Jonas Bladh
jonas.bladh@alandstidningen.ax
tel: 26 638